

Cronologia procesului de reglementare a conflictului transnistrean

Noiembrie 2020

Sub aspectul procesului de reglementare a conflictului transnistrean, luna noiembrie 2020 poate fi descrisă prin menținerea contactului părților cu partenerii internaționali și continuarea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere. La începutul lunii, pe fundalul alegerilor prezidențiale din Republica Moldova, Cristina Lesnic a demisionat din funcția de Viceprim-ministru pentru Reintegrare, în funcție fiind investită Olga Cebotari. Pe parcursul lunii Biroul Politici de Reintegrare a organizat mai multe întruniri cu Șeful Misiunii OSCE în R. Moldova și a menținut dialogul cu misiunile diplomatice acreditate la Chișinău - subiectul central al discuțiilor fiind reuniunea consiliului ministerial al OSCE, programată pentru perioada 3-4 decembrie 2020. Părțile au purtat un dialog informal la Tiraspol, în cadrul întâlnirii negociatorului-șef din partea Chișinăului, Olga Cebotari, cu liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy.

În cadrul ședințelor Consiliului Permanent al OSCE, la inițiativa Delegației Permanente a Republicii Moldova a fost discutată problema drepturilor omului din regiunea transnistreană și deplasările în Zona de Securitate a mijloacelor de transport ale Grupului Operativ de Trupe Ruse. În cadrul UE, prin ministrul afacerilor externe al României, Bogdan Aurescu, a fost solicitată introducerea, ca punct distinct pe agenda unei viitoare reuniuni a Consiliului de Afaceri Externe a miniștrilor de externe europeni, a unei discuții aprofundate cu privire la rolul UE în soluționarea conflictelor prelungite/înghețate din Vecinătatea sa Estică/regiunea Mării Negre.

La sfârșit de lună a fost relansată problematica retragerii trupelor ruse din stânga Nistrului și transformarea actualei misiuni de pacificare într-o misiune civilă sub egida OSCE. Problema a fost pusă în discuție de către președintele ales al Republicii Moldova, Maia Sandu. La Moscova, subiectul a stârnit un șir de comentarii în cadrul Dumei de Stat, Ministerului de Externe și aparatului prezidențial al Federației Ruse.

Pe parcursul lunii nu au avut loc ședințe ale grupurilor de lucru (experți). În cadrul CUC au avut loc patru reuniuni, în cadrul cărora nu s-a reușit aprobarea ordinei de zi. În formatul „1+1” a avut loc o ședință informală. În cadrul formatului de negociere „5+2” nu au avut loc ședințe.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii noiembrie 2020 arată astfel:

05.11.2020 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC. Însă, după dezbateri îndelungate membrii comisiei au amânat ședința, întrucât nu au reușit să aprobe ordinea de zi.¹

05.11.2020 – În cadrul reuniunii Consiliului Permanent al OSCE, la inițiativa Delegației Permanente a Republicii Moldova a fost discutată problema drepturilor omului din regiunea transnistreană și deplasările în Zona de Securitate a mijloacelor de transport ale Grupului Operativ de Trupe Ruse.^{2,3}

09.11.2020 – Cristina Lesnic a demisionat din funcția de viceprim-ministru pentru Reintegrare.⁴ În funcție a fost investită Olga Cebotari.⁵

¹ Guvernul R. Moldova, *O nouă amânare a ședinței săptămânale a Comisiei Unificate de Control*, 05.11.2020, <https://gov.md/ro/content/o-noua-amanare-sedinței-saptamanale-comisiei-unificate-de-control> (28.11.2020)

² OSCE, *Journal of the 1288th Plenary Meeting of the Permanent Council*, 05.11.2020, <https://www.osce.org/node/470349> (28.11.2020), pp. 21-22

³ OSCE, *Statement by the Delegation of the United States of America in response to the statement by the Delegation of Moldova on the continuing provocative actions and non-transparent military convoy movements in the Security Zone of the Republic of Moldova*, 05.11.2020, <https://www.osce.org/node/471102> (28.11.2020)

⁴ Radio Chișinău, *Vicepremierul pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, a demisionat din funcție*, 09.11.2020, <https://radiochisinau.md/vicepremierul-pentru-reintegrare-cristina-lesnic-a-demisionat-din-functie---120418.html> (28.11.2020)

⁵ Deschide, *DOC // Noul vicepremier pentru Reintegrare numit de Dodon, cetățean al Federației Ruse*, 10.11.2020, <https://deschide.md/ro/stiri/politic/75159/doc-noul-vicepremier-pentru-reintegrare-numit-de-dodon-cet-ean-al-federa-iei-ruse.htm> (28.11.2020)

11.11.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a avut o întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch. În cadrul întrevederii părțile au discutat problemele actuale de pe agenda de negocieri în procesul de reglementare transnistreană. A fost reiterată importanța menținerii unui dialog constructiv.⁶

12.11.2020 – La Tiraspol a avut loc întrunirea informală a negociatorului-șef din partea Chișinăului, Olga Cebotari, cu liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy, și adjunctul reprezentantului politic în procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană din partea Tiraspolului, Alexandr Stețiuc.^{7, 8}

12.11.2020 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC.⁹

19.11.2020 – În cadrul reuniunii Consiliului Permanent al OSCE, delegația R. Moldova a apreciat interesul pentru aspectele politico-militare din Zona de Securitate exprimat de delegațiile Statelor Unite ale Americii, ale Uniunii Europene și ale altor state participante la OSCE.¹⁰

16.11.2020 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy, și-a anunțat disponibilitatea de a conlucra cu orice președinte ales de cetățenii Republicii Moldova.¹¹

17.11.2020 – Președintele ales al Republicii Moldova, Maia Sandu, consideră că „conflictul transnistrean nu are nici o soluție militară”.¹²

18.11.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a avut o întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch. Părțile au discutat subiectele pe marginea unei serii de aspecte ce țin de tematica transnistreană. Discuțiile s-au focusat pe reuniunea Consiliului ministerial al OSCE, programată pentru perioada 3-4 decembrie 2020.¹³

18.11.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a avut două întruniri cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Federației Ruse în Republica Moldova, Oleg Vasnețov și cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în Republica Moldova, Marko Shevchenko. Părțile au discutat ultimele evoluții în procesul de reglementare transnistreană și prioritățile pentru viitorul apropiat.¹⁴

19.11.2020 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC. Din cauza lipsei de consens membrii comisiei nu au reușit să deblocheze lucrările Comisiei Unificate de Control.¹⁵

19.11.2020 – Ministrul afacerilor externe al României, Bogdan Aurescu, a adresat Înalțului Reprezentant pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate, Josep Borrell, o scrisoare prin care propune introducerea, ca punct distinct pe agenda unei viitoare reuniuni a Consiliului de Afaceri Externe a miniștrilor de externe europeni, a unei discuții aprofundate cu privire la

⁶ Guvernul R. Moldova, *Viceprim-ministra pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a avut o întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch*, 11.11.2020, <https://gov.md/ro/content/viceprim-ministra-pentru-reintegrare-olga-cebotari-avut-o-intrevedere-cu-seful-misiunii-osce> (28.11.2020)

⁷ Guvernul R. Moldova, *La Tiraspol a avut loc o întrevedere informală referitor la situația curentă în procesul de reglementare transnistreană*, 12.11.2020, <https://gov.md/ro/content/la-tiraspol-avut-loc-o-intrevedere-informala-referitor-la-situatia-curenta-procesul-de> (28.11.2020)

⁸ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vadim Krasnosel'skiy prinyal novogo moldavskogo politpredstavatelya v peregovornom protsesse*, 12.11.2020, <http://mfa-pmr.org/ru/node/8208> (28.11.2020)

⁹ Guvernul R. Moldova, *Lipsă de consens în cadrul Comisiei Unificate de Control asupra subiectelor privind posturile ilegale și abuzurile structurilor de forță în Zona de securitate*, 12.11.2020, <https://gov.md/ro/content/lipsa-de-consens-cadrul-comisiei-unificate-de-control-asupra-subiectelor-privind-posturile> (28.11.2020)

¹⁰ OSCE, *Journal of the 1289th Plenary Meeting of the Permanent Council*, 12.11.2020, <https://www.osce.org/node/471471> (28.11.2020), p. 9

¹¹ Noi, *Liderul Transnistriei a declarat că este gata să interacționeze cu orice președinte al Moldovei*, 16.11.2020, <https://noi.md/md/politica/liderul-transnistriei-a-declarat-ca-este-gata-sa-interactiuneze-cu-orice-presedinte-al-moldovei> (28.11.2020)

¹² Infotag, *Maia Sandu nu va accepta nicio „soluție militară la rezolvarea conflictului transnistrean”*, 17.11.2020, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/288700/> (28.11.2020)

¹³ Moldpres, *Vicepremierul pentru Reintegrare a avut o întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în Moldova*, 18.11.2020, <https://www.moldpres.md/news/2020/11/18/20009091> (28.11.2020)

¹⁴ LACT, *Revista presei*, 18.11.2020, <https://lact.ro/revista-presei/?pagina=3> (28.11.2020)

¹⁵ Guvernul R. Moldova, *La Bender nu s-a reușit deblocarea lucrărilor Comisiei Unificate de Control*, 19.11.2020, <https://gov.md/ro/content/la-bender-nu-s-a-reusit-deblocarea-lucrarilor-comisiei-unificate-de-control> (28.11.2020)

rolul UE în soluționarea conflictelor prelungite/înghețate din Vecinătatea sa Estică/regiunea Mării Negre.¹⁶

20.11.2020 – Duma de Stat a Federației Ruse a condamnat declarația președintelui R. Moldova, Maia Sandu, privind retragerea trupelor rusești din regiunea transnistreană.¹⁷

24.11.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a avut o întrevedere cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Dereck J. Hogan. În cadrul întrevederii au fost discutate elementele primordiale pe dimensiunea problematicii transnistrene.¹⁸

25.11.2020 – Tiraspolul s-a adresat către Chișinău cu un apel privind asigurarea punerii în aplicare a dreptului electoral al rezidenților din regiunea transnistreană în ziua alegerilor din regiune, care vor avea loc în data de 29 noiembrie 2020.^{19, 20}

26.11.2020 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC. Membrii nu au aprobat ordinea de zi, iar ședința a fost amânată.²¹

27.11.2020 – Președintele ales al Republicii Moldova, Maia Sandu, a menționat că va insista asupra retragerii trupelor rusești de pe teritoriul Republicii Moldova.^{22, 23}

27.11.2020 – Purtătoarea de cuvânt a Ministerului rus de externe, Maria Zaharova a prezentat poziția oficială a diplomației ruse față de ultimele declarații ale președintei alese a Republicii Moldova, Maia Sandu cu privire la retragerea trupelor ruse din regiunea transnistreană. Partea rusă consideră că această declarație subminează procesul de soluționare a conflictului.^{24, 25}

27.11.2020 – Liderul de la Tiraspol, V. Krasnoselskiy, și-a anunțat disponibilitatea pentru un dialog constructiv cu președintele ales al Republicii Moldova, M. Sandu.²⁶

28.11.2020 – Biroul Politici de Reintegrare a emis un comentariu cu privire la inadmisibilitatea obligării studenților, originari din regiunea transnistreană, ce-și fac studiile în partea dreaptă a Nistrului, să prezinte rezultatele testelor pentru diagnosticarea COVID-19, efectuate din cont propriu, pentru a traversa linia administrativă.²⁷

¹⁶ MAE, *Participarea ministrului afacerilor externe Bogdan Aurescu la reuniunea informală a miniștrilor afacerilor externe din statele membre ale UE*, 19.11.2020, <http://mae.ro/node/54245> (28.11.2020)

¹⁷ RIA Novosti, *V Gosdume otsenili slova Sandu o vyvode mirotvortsev iz Pridnestrov'ya*, 20.11.2020, https://ria.ru/20201120/pridnestrove-1585556444.html?fbclid=IwAR3RTlemeL46ypq9bpbk9uZ-OSIcFZR-Nvoe8t149X_3dQFmlrq_svXkWrIlg (28.11.2020)

¹⁸ Moldpres, *Vicepremierul pentru reintegrare a avut o întrevedere cu ambasadorul SUA*, 24.11.2020, <https://www.moldpres.md/news/2020/11/24/20009272> (28.11.2020)

¹⁹ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Kommentariy MID PMR*, 25.11.2020, <http://mfa-pmr.org/ru/node/8210> (29.11.2020)

²⁰ Infotag, *Transnistria a îndemn atautoritățile moldovenești să nu împiedice locuitorii regiunii să participe la alegerile din 29 noiembrie*, 26.11.2020, http://www.infotag.md/rebellion-ro/288916/?fbclid=IwAR3R6OggvIMvzZsStAGwtSKIIaBAuToMqIRI1ggUx0BV_AO-qfIYRvJQ-8 (29.11.2020)

²¹ Guvernul R. Moldova, *Cu privire la întrunirea Comisiei Unificate de Control din 26 noiembrie 2020*, 26.11.2020, <https://gov.md/ro/content/cu-privire-la-intrunirea-comisiei-unificate-de-control-din-26-noiembrie-2020> (29.11.2020)

²² Defense Romania, *Maia Sandu: Grupul Operativ al Trupelor Ruse din Transnistria trebuie retras*, 27.11.2020, https://www.defenseromania.ro/maia-sandu-grupul-operativ-al-trupelor-ruse-din-transnistria-trebuie-retras_606594.html (29.11.2020)

²³ REGNUM, *Sandu zayavila o priverzhennosti ideye vyvoda mirotvortsev RF iz Pridnestrov'ya*, 27.11.2020, <https://regnum.ru/news/polit/3126466.html> (29.11.2020)

²⁴ Ministerstvo Inostrannykh Del Rossiyskoy Federatsii, *Brifing ofitsial'nogo predstavatelya MID Rossii M.V. Zakharovoy, Moskva, 27 noyabrya 2020 goda*, 27.11.2020, https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/4461719 (29.11.2020)

²⁵ ZDG, *Ministerul rus de Externe, despre declarațiile Maiei Sandu de retragere a trupelor ruse din Stânga Nistrului: „O tentativă de subminare a eforturilor de reglementare a problemei transnistrene”*, 27.11.2020, <https://www.zdg.md/stiri/ministerul-rus-de-externe-despre-declaratiile-maiei-sandu-de-retragere-a-trupelor-ruse-din-stanga-nistrului-o-tentativa-de-subminare-a-eforturilor-de-reglementare-a-problemei-transnistrene/> (29.11.2020)

²⁶ TASS, *Lider Pridnestrov'ya zayavil o gotovnosti k dialogu s izbrannym prezidentom Moldavii*, 27.11.2020, <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/10119283> (29.11.2020)

²⁷ Guvernul R. Moldova, *Comentariul Biroului politici de reintegrare în legătură cu obligarea de către Tiraspol a testării anti-Covid a studenților din regiunea transnistreană ce învață în dreapta Nistrului*, 28.11.2020,

30.11.2020 – În cadrul conferinței de presă, președintele ales al Republicii Moldova, M. Sandu, și-a reiterat poziția privind retragerea trupelor ruse din regiunea transnistreană, precum și transformarea misiunii de pacificare din stânga Nistrului într-o misiune civilă sub egida OSCE.²⁸

30.11.2020 – Purtătorului de cuvânt al președintelui Federației Ruse, Dmitriy Pescov, a comentat declarația președintelui R. Moldova, cu privire la retragerea trupelor militare și munițiile stocate în stânga Nistrului. Potrivit acestuia „o schimbare a *status quo-ului* poate contribui la destabilizarea situației din Transnistria”.²⁹

Realizat de Mihai Melintei

<https://gov.md/ro/content/comentariul-biroului-politici-de-reintegrare-legatura-cu-obligarea-de-catre-tiraspol>
(30.11.2020)

²⁸ Adevărul, *Maia Sandu reiterează poziția sa: Trupele ruse trebuie să se retragă din regiunea transnistreană*, 30.11.2020, https://adevarul.ro/moldova/politica/maia-sandu-reitereaza-pozitia-sa-trupele-ruse-trebuie-retraga-regiunea-transnistreana-1_5fc4d6c45163ec42716308ed/index.html (30.11.2020)

²⁹ Vedomosti, *Peskov otvetil na zayavleniye Sandu o vyvode rossiyskikh voysk iz Pridnestrov'ya*, 30.11.2020, <https://www.vedomosti.ru/politics/news/2020/11/30/848795-peskov-otvetil-zayavlenie-sandu-vivode-rossiiskih-voisk-pridnestrovyia> (30.11.2020)